

Seniň obrazyň

Category: Jemgyýetçilik tankydy, Kitapcy

написано kitapcy | 21 января, 2025

Seniň obrazyň SENIŇ OBRAZYŇ

Häzirki zaman zenanyňyň obrazy nähili bolmaly?

Döwrebap gelin-gyz bolmak üçin özüňde nähili sypatlary jemlemeli?

Ýokary bilimli bolmak durmuşdan yza galmaýanlygyňa güwä geçýärmä?

Obraz diýen düşünje adamyň gaty köp taraplaryny öz içine alýar. Men şu ýerde ýatlamalara ýüzlenmekçi bolýaryn.

Geçen urşuň agyr ýyllarynda men kolhozda bir brigadanyň tabelçisi bolup işläpdim. Hem oba mekdebinde okaýardyk, hemem işleýärdik. Brigadamyzyň çlenleriniň hemmesi aýal-gyzlardy. Elbetde, olaryň hemmesi-de aladaňdandan garaňky gatlyşýança işleýärdiler. Ýer tekizleýärdiler, orak orýardylar, suw tutýardylar, çil çekýärdiler... Mälim bolşy ýaly, ýagdaý agyrdy,

gündelik normany doldurmadyklar agşam kolhozyň prawleniýesine çagyrylýardy, olaryň zähmet gününden kesmek derejesine çenli çäre görülýärdi.

Men O. diýen aýalyň güýç gaýgyрман işleýändigine ynanýardym. Emma şonda-da ol özi ýaly köp aýallardan ejizdi, köplenç normasyny dolduryp bilmeýärdi, şeýle ýagdaýda oňa ýoldaşlary kömek edýärdiler.

Ine, bir gezek orak döwründe kolhoz prawleniýesi orakçylaryň on günlük ýaryşyny yglan etdi. On günüň içinde şunça orak orana bir geçi, şunça orak orana bir çebiş... Ýaryşyň netijesi hemmeleri haýran galdyrdy. Ilkinji baýragy kim alandyr öýdýärsiňiz? Häлки normasyny dolduryp bilmän ýören O. aldy. Diýmek, men öz pikirimde ýalňyşan ekenim. Hemişeler O. işe bar güýji bilen ýapyşmaýan eken, güýç gaýgyрrýan eken.

Bu uzak döwrüň mysalyny men ýöne ýere getirmedim. Jemgyýet öňünde ak ýüreklilik, jemgyýetiň hatyrasyna бүтін güýjüňi, bar zehiniňi, ähli ukybyňy goýup, zähmet çekmeklik hakyky häzirki zaman adamy bolmaklygyň iň ilkinji, esasy şertidir.

Şu günüň faktlaryna ýüzleneniňde tanyş bir göz öňüne gelýär. Ol ýokary bilimli. Iň soňky moda boýunça geýinýär. Ähtimal şunuň bilen-de ol özüni häzirki zaman gyzy diýip hasap edýän bolara çemli. Emma şol gyзда, seredip otursaň häzirki zaman zenanynyň sypatlary ýok, ol daşky görnüşe kowalaşyp, başga bir zady ~ sadalygy, salyhatlylygy elden beripdir, onuň ile göwni ýetenok, ulumsy. Hamana şol gyzy kolhoza pagta ýygymaga iberilen hasap edeliň we şol ýerde onuň özüni nähili alyp barjakdygyny göz öňüne getirjek bolalyň. Onuň kolhozçy gyзlar bilen äbede-jüýbe bolup, olara gatyşyp gitjekdigini göz öňüne getirmek kyn.

Sadalyk, bilim derejesine, nähili işde işleýändigine garamazdan, adamlaryň hemmesini hormatlamak ~ häzirki zaman adamy bolmaklygyň möhüm şertleriniň biridir.

Ýaş zenanlar hakda gürrüň edilende başga bir mesele barada ~ söýgi we jyns aragatnaşyklary barada söz açmaly bolýar. Bu barada W.I.Leninin 1920-nji ýylyň güýzünde Klara Setkin bilen eden gürrüňi örän ähmiýetlidir. Wladimir Iliç hamana, jyns aragatnaşyklaty baradaky islegi kanagatlandyrmak kommunistik jemgyýetde bir stakan suw içenden enaýy däldir diýen teoriýany ýazgarypdy. W.I.Lenin şeýleräk manyda bir söz diýipdi:

«Elbetde, teşnelik özüniň gandyrylmagyny talap edýär. Ýöne welin akylly-başly adam kadaly şertlerde köçede hapa-supа

bulaşyp ýatarmy we ýata suwa eňek basarmy? Ýa-da hat-da stakan bolaýanda-da, onlarça adamyň dodagy degen stakandan suw içermi?..»

W.I.Lenin söýgä jemgyýetçilik äheňini berýärdi.

Diýmek, söýgüde päklik, jyns aragatnaşyklarynda özüňe buýrup bilmeklik gerek.

Häzirki zaman zenanynda nähili sypatlary göresiň gelýär?

Ol buýsançly hem-de sada bolmalydyr. Gowşaklyk, ýüreklilik etmeli däldir. Gowşaklyk etse, ol diňe öz gadyryny gaçyrar. Dili gysga bolar.

Biziň türkmen edebiýatymyzyň eserlerinde gelin-gyzlaryň käbir ajaýyp obrazlary bar. Berdi Kerbabaýewiň «Aýgytly ädimindäki» Aýnany ýatlaň, Aman Kekilowyň «Söýgüsindäki» Ogulnabady ýatlaň. Ol durmuşda görelde alarça bar. Kerim Gurbanpesowyň «Ata we ogul» poemasyndaky Garagyz nähili tutanýerli!

Häzirki zaman gelin-gyzyny birtaraply görnüşde göz öňüne getirmek bolmaz. Jemgyýetçilik işi bilen şahsy durmuşyndaky sazlaşyk, düşünjeli zähmet bilen ruhy dünýäsiniň baýlygy ~ bularyň hemmesi tutuş obrazda jemlenmelidir.

Elbetde, bilimli bolmak, ýokary düşünjelilik, intellektuallyk häzirki zaman adamyňa, şol sanda aýal-gyzlara örän mahsus. Emma bular daş görnüşiň hatyrasy üçin däl. Seniň ýokary bilimiň entek seniň häzirki zaman adamy bolandygyňa güwä geçip bilmez. «Agaç beýik boldugyça miwesi aşak» diýen nakyl örän ýerlikli aýdylypdyr. Bilimiň, wezipäň ýokary boldugyça ~ halka, köpçülige şonça-da ýakyn bolmak gerek.

Hemme döwür üçin, şol hatarda häzirki zaman üçin esasy zat ahyr soňunda adamkärçilikli adam bolmakdan ybaratdyr. Jemgyýetçilik tankydy